

POSTANOWIENIE

25 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 25 kwietnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku T. W.

z udziałem I. S.

o zasiedzenie udziału we własności nieruchomości,

na skutek skargi kasacyjnej T. W.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z 1 czerwca 2023 r., II Ca 314/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca T. W. wywiódł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z 1 czerwca 2023 r., wydanego w sprawie z udziałem I. S. o zasiedzenie udziału we własności nieruchomości.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wnioskodawca powołał się na przesłankę oczywistej zasadności, wskazując na naruszenie art. 339 k.c. poprzez stwierdzenie Sądu odwoławczego, że w sprawach dotyczących wniosku o zasiedzenie udziału we współwłasności nieruchomości nie ma zastosowania domniemanie samoistności posiadania (art. 339 k.c.). Ponadto w opinii skarżącego doprecyzowania wymagają przesłanki zasiedzenia ponad udział.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest bowiem oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skarżący zaś powinien uzasadnić tę przesłankę, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia (zob. np. postanowienia SN z 7 grudnia 2023 r., I CSK 5630/22; z 8 listopada 2023 r., I CSK 3494/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1631/23 oraz z 25 września 2023 r., I CSK 903/23).

Złożona skarga kasacyjna nie nosi znamion oczywistej zasadności.

Po pierwsze naruszenie przepisu prawa nie jest równoznaczne z wieloznacznością pozbawionego kontekstu cytatu zaczerpniętego z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia. Odmienne traktowanie zasiedzenie ponad udział we

współwłasności ma bowiem ugruntowany w orzecznictwie charakter, co zresztą zauważa sam skarżący.

Sąd Najwyższy wielokrotnie bowiem już zaznaczał, że w przypadku zasiadywania udziału we współwłasności wykazanie samoistności posiadania nie jest wystarczające, bowiem co do zasady właściciel posiada w sposób samoistny. Dlatego też nie jest nieprawidłowe sformułowanie sądu orzekającego na temat zastosowania art. 339 k.c., jeżeli rozważy się, że samoistność posiadania nie musi być domniemywana, ponieważ wynika bezpośrednio z przysługującego prawa własności. W sprawach o zasiedzenie ponad udział własny bada się natomiast element wolitywny, czyli *animus*. Dotychczasowy współwłaściciel powinien bowiem zamanifestować w sposób widoczny dla otoczenia zmianę swojej woli posiadania właścicielskiego w stosunku do zasiadywanych udziałów w nieruchomości (zob. np. postanowienie SN z 19 lutego 2021 r., I CSKP 40/21; z 19 grudnia 2019 r., III CSK 101/19; z 29 listopada 2018, IV CSK 397/17).

Ma to szczególne znaczenie, ponieważ *surowe wymagania wobec współwłaściciela zmieniającego zakres posiadania samoistnego uzasadnione jest bezpieczeństwem stosunków prawnych i ochroną własności, która narażona byłaby na uszczerbek gdyby współwłaściciel - uprawniony do współposiadania całości - mógł łatwo doprowadzić do utraty praw pozostałych współwłaścicieli, powołując się na zmianę swojej woli* (zob. np. postanowienie SN z 9 września 2020 r., II CSK 250/20)

Przesłanka konieczności zamanifestowania na zewnątrz zmiany *animus* jest również ugruntowana w orzecznictwie i nie wymaga dalszego doprecyzowania, ponieważ powinna być oceniana jednostkowo, w zależności od okoliczności danej sprawy. Próby dalszych dociekań na temat konieczności wskazania przez Sąd Najwyższy katalogu przesłanek, które powinny być spełnione w przypadku tego szczególnego rodzaju zasiedzenia stanowi natomiast polemikę z ustaleniami faktycznymi poczynionymi w sprawie przez sądy *meriti*, bowiem w ustalonym stanie faktycznym brak jest jakichkolwiek znamion wskazujących na uzewnętrznienie zmiany charakteru sprawowania władztwa nad nieruchomością. W szczególności przesłanki wskazane przez skarżącego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi

do rozpoznania takie jak, np. ogrodzenie terenu, czynienie nakładów na nieruchomości, pobieranie pożytków należą do okliczności zwykle branych pod uwagę podczas ustalania czy posiadanie ma charakter samoistny. Są to bowiem czynności zwyczajowo podejmowane przez właściciela. Takich działań skarżący wykazywać nie musi, ponieważ już przysługuje mu tytuł do ich wykonywania jako właścicielowi. Do zasiedzenia własności ponad własny w niej udział konieczne jest *zamanifestowanie na zewnątrz woli odsunięcia pozostałych współwłaścicieli od współposiadania i współkorzystania* (zob. postanowienie SN z 19 października 2018 r., I CSK 355/18).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

[SOP]

[ał]